

A HTMT HÍREI

Az MTA I. és II. Osztályának állásfoglalása a tervezett „Királyok és szentek” kiállítás kapcsán

Az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya, illetve a Filozófiai és Történettudományok Osztálya [...] megdöbbenéssel értesült arról, hogy az Árpád-ház Program keretében 2017 óta készülő Királyok és szentek – Az Árpádok kora című, 90%-ban elkészült kiállítás és katalógus koncepciójának végső kialakítása alig három hónappal a tervezett megnyitó előtt annak az intézménynek a kezébe került, amelytől nem várható tudományos igényességű megvalósítás. Az osztály(ok) a leghatározottabban tiltakozik az ellen, hogy tudományos kérdésekben tudományon kívüli szempontok alapján döntsenek...” Forrás: MTA.hu: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

’Laudato Si’: A Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia teremtésvédelmi és fenntartható fejlődési programja

A Faludi Ferenc Jezsuita Akadémia 2022-ben új programot indít, amely a katolikus hit talaján az egyház és a tudomány környezeti kérdésekben kialakított álláspontjainak közelítését, integrált teremtésvédelmi és fenntartható fejlődési szemléletbe történő összegzését célozza meg. A közös párbeszéd és együttműködés során a „Laudato Si” enciklikában felvetett alapkérdésekre keressük a választ, a fenntartható fejlődés perspektívájából. A program egy nyolcrészes fórumorozattal indul, amelynek első, 2022. január 27-i alkalmára regisztrálni legkésőbb 2022. január 26. 12.00 óráig lehet. [...] Az első alkalommal, hibrid módon megrendezésre kerülő fórum témája: Partnerség: Tudomány és hit párbeszédben lesz. Előadók: Benedek József, az MTA külső tagja...” Forrás: Ffja.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Változások lesznek a nők hadkötelezettsége terén Ukrajnában

Az ukrán védelmi tárcánál közölték, hogy 2022 átmeneti év lesz a nők hadkötelezettségének bevezetése előtt. Arról, hogy mi vár Ukrajnában a gyengébb nemre Hanna Maljar helyettes védelmi miniszter számolt be. Elmondása szerint az átmeneti időszakot követően teljes egészében működni kezd a nők hadkötelezettségét előíró jogszabály. Ez azt jelenti, hogy a hadkiegészítőkben állományba vett nőket bármikor behívhatják a sereg hadgyakorlatainak való részvételre, illetve kiképzési gyakorlatokra. Maljar kifejtette, hogy a nők katonáskodása teljes egészében olyan lesz, mint a férfiaké...” Forrás: Karpathir.com: [teljes cikk >](#)

Megújult a Kárpátaljai Tudományos Adatbank

2014 decemberében indult újjára a Kárpátaljai Tudományos Adatbank. A Momentum Doctorandus (MD) kárpátaljai magyar doktorandusz szervezet által életre hívott adatbázis célja, hogy összegyűjtse és elérhetővé tegye a kárpátaljai magyar tudományos élet eredményeit. Az idő múlásával a honlap elavulttá vált, így a szervezet tagjai elhatározták, korszerűsítik, új arcúval felhasználóbaráttá alakítják át. [...] A Kárpátaljai Tudományos Adatbank jelenleg három fő területre összpontosít – jegyezte meg Benedek Viktória, az MD egyik alelnöke. Az adatbank egyik fő pillére a Kárpátaljával kapcsolatos elektronikus könyvek. Eddig az adatbázisba már 2014–2015 során felkerült kötetek találhatóak meg a honlapon, azonban több kárpátaljai vagy Kárpátaljával foglalkozó intézménnyel is felvettük a kapcsolatot az adatbázis bővítése érdekében. A másik alappillére a kárpátaljai magyar kutatók tudományos értekezéseinek gyűjteménye, [...] a harmadik alappillér pedig a kárpátaljai magyar doktoranduszok, fiatal kutatók adatbázisa...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Kötet: Köszönet

Az UMDSZ Ungvári Városi Szervezete és a Kárpátaljai Magyar Művelődési Intézet (KMMI) szervezésében bemutatták Turák Angéla Köszönet című új kötetét a magyar kultúra közelgő napja alkalmából az Ungvári Magyar Házban. A könyvbemutatón Zubánics László, a KMMI elnöke, az MTA külső köztestületének tagja a szerző tartalmas életútját ismertette és arról kérdezte, hogyan függött össze a több mint hatvan év pedagógiai munka a művészetrel. Turák Angéla elmondta, az édesanyja háromévesen adott először ceruzát a kezébe. [...] Elvégezte az Ungvári Tanítóképzőt, majd orosz nyelv és irodalom szakon szerzett diplomát, később a Moszkvai Népművészeti Egyetemen tanult. Tanári pályafutását Mezőkaszonyban kezdte, majd a megyeszékhelyen és Nagybereznán is oktatott. 1994-ben Ukrajna érdemes népművelője címmel tüntették ki pedagógiai munkásságáért...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Pedagógussztrájk: Szerdán két órára országszerte felfüggesztették az oktatást

Bérveteléseik nyomatékositása érdekében kétórás figyelmeztető sztrájkba léptek szerdán a pedagógusok. A Pedagógusok Szabad Szakszervezetébe (FSLI) és a Spiru Haret Oktatási Szakszervezetbe tömörült tanárok szerdán 11 és 13 óra között országszerte felfüggesztették az oktatást, mindössze az osztálytermekben lévő diákok felügyeletét látták el. [...] A statisztikusok a Szociáldemokrata Párt székháza előtt tüntettek. Mindkét ágazat dolgozói a bérek (részleges) befagyasztása ellen tiltakoztak, és azt nehezményezték, hogy a kormány ismét elhalasztotta a 2017-es bértörvény által előírt béremelések és pótlékok folyósítását..."

Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Viták a népszámlálás körül: Egy nemzet vagy regionális identitás?

Kérvényezni fogja Kelemen Hunor, az RMDSZ elnöke, hogy a 2022-as népszámlálási kérdőívben a nemzetiségekre vonatkozó kérdésekre adható válaszok között a magyar alkategóriájaként megjelenjen a székely és csángó identitás is. Mindezt Kelemen az után jelentette be, hogy egy múlt hét pénteki sajtótájékoztatón azt mondta, fontos a székely identitás, de a népszámláláson senki ne akarja annak vallani magát. [...] Kelemen elmondta, javasolni fogja a statisztikai intézetnek és RMDSZ-elnökként az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának is, hogy létrejöjjön egy módosítás még most, a közvita idején, amely kiegészíti a magyart egy alkategóriával, a székellyel, mert ez így korrekt és ez így volt 2011-ben is. [...] "Ennek egyetlenegy kockázata van, hogy majd később, valakik valamikor, amikor olyan helyzet alakulhat ki, nem fogják beleszámolni a magyar népességbe a székelyeket" – mondta. [...] Az idei népszámláláson csak a magyar kategória szerepel, ellentétben a 2011-es censussal, amikor 1665 „székelyt” és 1133 „ungur”-t regisztráltak a számlálóbiztosok. Sokan felháborodtak emiatt, sőt már aláírásgyűjtés is indult annak érdekében, hogy a népszámlálási módszertan „1100-es Maghiar” szakaszában vezessék fel az alábbi etnikai csoportokat: 1101 Maghiar, 1102 Ungur, 1103 Secui, 1104 Ceangău..." Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#) [teljes cikk 4 >](#)

Felmérés: Miért nem akar (szinte) senki sem oltást Székelyföldön?

Az egyházas vallásosság, elsősorban a katolikus egyházba vetett bizalom, illetve a családorvosok nem meggyőző viszonyulása lehet a kulcsa a székelyföldi alacsony oltási hajlandóságnak - derül ki a Bálványos Intézet tavalyi év végén készített felméréséből, amelyet hétfőn mutattak be a készítők, Toró Tibor politológus, a Bálványos Intézet kutatási vezetője és Kiss Tamás szociológus, mindketten az MTA külső köztestületének tagjai. [...] "Nem a bizalom vagy szolidaritás hiánya, hanem inkább az elit és a közvélemény közötti dinamika magyarázza a székelyföldi oltásszkepticizmust. Az a mechanizmus látszik kirajzolódni, hogy a különböző székelyföldi elit és szakértői hálózatok nem álltak be az oltási kampány mögé. Azt viszont nehéz meghatározni, hogy ők formálódtak az oltásszkeptikus tömeghez vagy pedig ők alakították ki az oltásszkeptikus tömeget" - magyarázta a látványosan alacsonyabb székelyföldi oltási hajlandóságot Kiss Tamás..." Forrás: Transindex.ro: [teljes cikk >](#)

Videó: Pro Bono Publico az erdélyi magyarságért: Konzorciumot kötött három egyetem

A Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem, a Partiumi Keresztény Egyetem és a Protestáns Teológiai Intézet képviselői szerdán aláírták azt a társulási szerződést, mely által létrehozták a romániai jogi személyként is bejegyzett Pro Bono Publico egyetemi konzorciumot. A három erdélyi magyar felsőoktatási intézmény vezetői sajtótájékoztató keretében ismertették a társulás célját, terveiket, elképzeléseiket. [...] Kolombán Vilmos József, a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet rektora szerint [...] erdélyi magyarként elég kevesen vagyunk, és már nem engedhetjük meg azt a luxust, hogy külön-külön, párhuzamos szisztémákat fenntartva éljünk." Kolombán Vilmos József hozzátette, a konzorcium lehetőséget teremt arra, hogy doktori iskolát hozzanak létre. [...] hogy olyan tudományterületekre tudjanak fókuszálni, ahol hiányt kell pótolni, ahol problematikus az utánpótlás: például a teológia, alkalmazott mérnöki, élelmiszer-biológia, jogtudomány. [...] A Sapientia EMTE rektora azt is kiemelte, hogy a konzorcium sok lehetőséggel jár majd mind a diákok, mind az oktatók számára. Például szeretnék megteremteni az áthallgatás lehetőségét is..." Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Prospero-sorozat: Bemutatták a Czintos Józsefről és Dobos Imréről szóló köteteket

A Prospero-sorozat két új kiadványával ismerkedhettek meg az érdeklődők a napokban: a Czintos József színművésszel készült életútinterjú-kötetet január 17-én mutatták be a szatmári színház épületének 130. éves évfordulóján, a Dobos Imréről szóló könyvet pedig január 18-án, a nagyváradi Szigligeti Színház páholyelőcsarnokában. Mindkét kiadvány az Ábel Kiadónál jelent meg, az eseményeken Demény Péter, a sorozat szerkesztője mutatta be a köteteket..." Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Rendhagyó kiadvány a nőszervezettől

Különleges határidőnaplónak is beillő, hiánypótlónak és újdonságnak számító kiadvánnyal rukkolt elő múlt év végén az RMDSZ Háromszéki Nőszervezete. A könyv ötven nő üzenetét hordozza, és a Háromszéki Nők Évkönyve nevet viseli. Összeállítóinak fő

célja – amint azt Ájgel Ágnestől, a megyei nőszervezet elnökétől megtudtuk –, hogy ráirányítsa a figyelmet a szebbik nemre és az élet különböző területein tevékenykedő hölgyek által képviselt értékekre. A kiadványban – mintegy ellensúlyozásként – három férfi is helyet kapott, az ötletgazdák szerint azért, hogy a másik fél nézőpontja is érvényesüljön, és így váljék kerekké a kiadványból kirajzolódó történet. [...] A hölgyek skálája igen széles, a 102. életévét betöltő Kolombán Juliskától a húszas éveikben járó ifjú nőkig terjed...” Forrás: 3szek.ro: [teljes cikk >](#)

A vallásszabadság törvénybe iktatását ünnepelték Tordán és Kolozsváron

Unitárius istentisztelet keretében ünnepelték meg csütörtök délelőtt a tordai unitárius templomban, hogy 1568-ban itt tartották azt az országgyűlést, amely a világon elsőként iktatta törvénybe a vallásszabadságot. Ünnepi istentisztelet és egyházi, közeleti személyiségek köszöntései is a program részét képezték, majd megkoszorúzták a négy évvel ezelőtt felavatott vallásszabadság-emlékművet a város főterén...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Bibza Gábor református lelkipásztor–esperes az ökumenikus imahétről

A százéves múltra visszatekintő ökumenikus imahét zajlik napjainkban. Erdély-szerte a történelmi magyar egyházak gyülekezeti estéről estére várják a vendéglelkipásztorokat. Az imahét témája a közel-keleti keresztyéneket hozza közelebb hozzánk. Erről beszélgettünk Bibza Gáborral, a Kolozsvár–Törökvágási Református Egyházközség lelkipásztorával, a kolozsvári egyházmegye esperesével. [...] A rendszerváltás után kinyílt a világ, a rendezvénybe Erdély-szerte bekapcsolódtak a lelkipásztorok, elkezdtek járni keresztül-kasul Erdélyt. Minden év januárjának harmadik hetében tartjuk, de van, aki később szervezi meg, hogy legyen kit meghívnia, nemcsak református, hanem unitárius, evangélikus és római katolikus papokat is. Egyes helyeken a román ajkú görög katolikus papság is bekapcsolódik az imaheti mozgalomba. [...] Szemünk előtt bomlanak fel és válnak értéktelenné a hagyományos értékek. – Mit tehet a lelkipásztor a mai helyzetben?...” Forrás: Erdelyinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Részegh Botond munkáiból nyílik kiállítás a Kolozsvári Művészeti Múzeumban

A Csíkszeredában élő és alkotó Részegh Botond festményeiből és rajzaiból nyílik kiállítás pénteken a Kolozsvári Művészeti Múzeumban. A február 6-ig látogatható, Egyszerű kettősség című kiállítás kurátora Petrányi Zsolt, a Magyar Nemzeti Galéria Jelenkori Gyűjteményének osztályvezetője. A művészettörténész szerint Részegh Botond munkásságában visszatérő elem a „kettősség”, a motívumok szimmetriája vagy párbeszéde, ami hol összefonódó és elváló alakokban, osztott képmezőben, vagy egymáshoz hasonló formák párosítható átalakulásában jelenik meg. Az Egyszerű kettősség című kiállítás Részegh Botond azon munkáiból válogat, ami ezt a dualitást járhatja körül...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Népszámlálás 2021: Megérkeztek a nemzetiségi, az anyanyelv és a felekezeti hovatartozást ismertető adatok

A Statisztikai Hivatal csütörtökön közzétette a 2021-es népszámlálás nemzetiségekre, anyanyelvre és felekezeti hovatartozásra vonatkozó adatait. Első helyen magyar nemzetiségét 422 065 személy tüntette fel, második helyen magyar nemzetiségét 34 089 személy tüntette fel. A kettős nemzetiség feltüntetésére most először volt mód. A most közzétett adatok alapján, ha csak az első helyen magukat magyarnak vallókat nézzük, tíz év alatt (azaz 2021-ben 2011-hez képest) 36 402 fővel csökkent a magyarok száma Szlovákiában. Legutóbb, 2011-ben a 458 467 magyar nemzetiségű személyt jegyezték. Ha az első két helyen magukat magyar nemzetiségűnek vallók számát összeadjuk, 456 154 személyt kapunk, ami 2 313-mal kevesebb, mint 10 évvel ezelőtt. [...] A románok száma, ha az első és második helyen magadott nemzetiséget összeadjuk, tíz év alatt 50 426 fővel nőtt. A ruszinoké 30 074 fővel emelkedett. Az anyanyelv tekintetében a helyzet a következő... [...] Ebben a részben a magyarok lakta járások etnikai viszonyainak alakulásával foglalkozunk. [...] Szencen például, köszönhetően az elképesztő mértékű bevándorlásnak a magyarok aránya már nem éri el a 10%-ot. a Dunaszerdahelyi járásban a magyarok aránya 70% alá csökkent, ráadásul itt a legnagyobb a csökkenés, 2011-ben még majdnem 75% volt a magyarok aránya...” Forrás: Korkep.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Nehézségekkel kezdi az évet a Kassai Figyelő

Huszdik évfolyamába lépett a keleti régió egyetlen magyar nyelvű lapja, a havonta megjelenő Kassai Figyelő. Ez valahol örömhír is lehetne, hiszen az elmúlt évtizedekben lapok sora szűnt meg a Felvidéken, s hol van már az az idő, amikor csak Kassán öt magyar napilap jelent meg. Vezércikkében a lap alapító kiadója, Havasi Péter mégis arra figyelmeztet, hiába kilincsel az elmúlt években támogatásért Magyarországon, a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. pályázati feltételeinek megváltozása miatt a lap kiadói jogait is át kellett ruháznia a Henszlmann Imre történelmi társaságra... [...] De nézzük, mit is kínál a lap januári száma...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Statisztika: Egyre több a munkahely, de egyre kevesebb a jelentkező

Tavaly 61 százalékkal több állást hirdettek meg az Infostud foglalkoztatási portálon, mint 2020-ban, ami az Infostud közleménye szerint azt mutatja, hogy a gazdaság nagyjából kilábal a tavalyi világjárványból, és növekedésnek indult. A legnagyobb munkaerő-kereslet a kereskedelem, az informatika, a gépgyártás, az adminisztráció, a közlekedés területén volt, a legtöbb munkavállaló az említett ágazatokban keresett munkát. Az Infostud arra hívja fel a figyelmet, hogy évről évre egyre több szó esik a növekvő munkaerőhiányról és leszögezi, hogy az IT kivételével a kisiparosok körében érződik leginkább a munkaerőhiány. [...] Karriertervezés és pályaeorientáció címmel új képzést indított a szabadkai Vajdasági Magyar Képző-, Kutató- és Kulturális Központ...” Forrás: Vajma.info: [teljes cikk > teljes cikk 2 >](#)

Lapszemle: Az Ex Pannonia legújabb száma

Megjelent a Szabadkai Történelmi Levéltár folyóiratának 25. száma. A kiadvány a következő helytörténeti tanulmányokat tartalmazza: Emil Libman: És voltak belgyógyászati napok, Halász Tibor: A szabadkai piarista gimnázium (1942–1944) [...] A helytörténelem mellett a szám tartalmaz egy tanulmányt az archivisztika területéről, amely a következő: Dejan Mrkić: Egy szabadkai fotóalbum (1929–1931). A Levéltári Anyag címszó alatt szintén egy tanulmány olvasható, illetve három írás a levéltári tevékenységbe enged bepillantást. [...] A fenti munkák közül kiemeljük Halász Tibor történész, levéltáros munkáját, amely az 1942 és 1944 között működő szabadkai piarista gimnázium történetét mutatja be. A tanulmányból kiderül, hogy a piaristák 1942 elején érkeztek Szabadkára a város akkori polgármesterének, Völgyi Jánosnak a kezdeményezésére, legfőképp abból a célból, hogy a katolikus tanítórend gimnáziumot létesítsen a városban. Szabadkán ugyanis ekkor csak egy túlszűfolt gimnáziuma volt, tanulóinak létszáma a 950-et is meghaladta...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Lapszemle: A Bácsország 96. száma

Megjelent a Vajdasági Honismereti Szemle, a Bácsország 96. száma. A lapszámban elolvashatjuk többek között: A. Sajti Enikő: Magyarország és Jugoszlávia a terület-visszacsatolások időszakában, 1938–1941 című írását, amely egy átfogó történelmi visszatekintést nyújt Magyarország és Jugoszlávia külpolitikai helyzetéről. Babucs Zoltán: Három napos magyar villámháború a Délvidéken című ismertetője az 1941. áprilisi történések, mozzanatok részletes bemutatása, számos képpel illusztrálva. Valastyán Balázs: Impériumváltás alulnézetből – Társadalmi hangulat 1941 áprilisában a visszacsatolt Bácskában című tanulmány bemutatja a bácskai lakosság hangulatát az impériumváltás évében, illetve ennek megváltozása fontosabb csomópontjait, határköveit tárja az olvasó elé. [...] A lapszámban elolvashatjuk még Németh Ferenc, az MTA külső köztestületének tagjának: Művészkolónia a Béga-parton című ismertetőjét, illetve a Könyvespolc rovatban: „Kishegyes népi táplálkozásának emlékanyaga – képekben”, és „Kényszerszereplők a történelem színpadán” című írását is...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)

Megemlékező programsorozat a razziáról

A Művelődési Központ szervezésében az idén is megemlékeznek a Vajdaság területén nyolcvan évvel ezelőtt történt atrocitásokról különféle előadásokkal és kiállításokkal, amelyeket január 20-a és 27-e között tartanak meg. A hagyományosan Jeges csend címet viselő programsorozat egyedülálló módon emlékeztet a szörnyűségekre, egyúttal felelősségteljes társadalmat igyekszik kialakítani. [...] Január 25-én 13 órakor a Központ nagytermében megrendezik a 80 évvel később – az emlékezés jövője című előadást és panelbeszélgetést, melyen Csósz László, a budapesti Magyar Nemzeti Levéltár történésze, Stephen Naron, a Yale egyetem Fortunoff Video Archive for Holocaust Testimonies Manuscripts & Archives gyűjteményének igazgatója, Petar Đurđev, a Városi Levéltár igazgatója, Gerhard Baumgartner, a bécsi Dokumentum Központ igazgatója és Christian Wee, a Falstad Emlékközpont igazgatója vesz részt...” Forrás: Magyarszo.rs: [teljes cikk >](#)